

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 12. septembra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Duševné a priemyselné vlastníctvo – Autorské právo a s ním súvisiace práva – Smernica 2001/29/ES – Článok 2 písm. a) – Pojem ‚dielo‘ – Ochrana diel autorským právom – Podmienky – Prepojenie s ochranou dizajnov – Smernica 98/71/ES – Nariadenie (ES) č. 6/2002 – Modely odevov“

Vo veci C-683/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Supremo Tribunal de Justiça (Najvyšší súd, Portugalsko) z 21. novembra 2017 a doručený Súdnemu dvoru 6. decembra 2017, ktorý súvisí s konaním:

Cofemel – Sociedade de Vestuário SA,

proti

G-Star Raw CV,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predsedníčka tretej komory A. Prechal, sudcovia F. Biltgen, J. Malenovský (spravodajca), C. G. Fernlund a L. S. Rossi,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. decembra 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Cofemel – Sociedade de Vestuário, SA, v zastúpení: I. Bairrão a J. P. de Oliveira Vaz Miranda de Sousa, advogados,
- G-Star Raw CV, v zastúpení: A. Grosso Alves a G. Paiva e Sousa, advogados,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo a P. Salvação Barreto, splnomocnení zástupcovia,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vlácil, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: portugálčina.

- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci F. De Luca, avvocato dello Stato,
 - vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Brandon a Z. Lavery, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci J. Moss, barrister,
 - Európska komisia, v zastúpení: J. Samnadda, B. Rechena a F. Wilman, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 2. mája 2019,
- vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Cofemel – Sociedade de Vestuário SA (ďalej len „Cofemel“) a G-Star Raw CV (ďalej len „G-Star“), ktorý sa týka dodržiavania autorských práv, ktorých sa domáha G-Star.

Právny rámec

Medzinárodné právo

Bernský dohovor

- 3 Článok 2 Bernského dohovoru o ochrane literárnych a umeleckých diel (Parížsky akt z 24. júla 1971) v znení zmien z 28. septembra 1979 (ďalej len „Bernský dohovor“) vo svojom odseku 7 stanovuje:

„Zákonodarstvám štátov Únie [založenej týmto dohovorom] sa vyhradzuje, aby upravili... rozsah pôsobnosti ich zákonov na diela úžitkového umenia a na priemyselné vzory a modely, ako aj podmienky, za ktorých sú také diela, vzory a modely chránené. Pre diela, ktoré sú v štáte pôvodu chránené iba ako vzory a modely, možno sa v inom štáte Únie [založenej týmto dohovorom] dovoliavať iba osobitnej ochrany, aká sa priznáva v tomto štáte vzorom a modelom; ak sa však v tomto štáte neposkytuje taká osobitná ochrana, budú tieto diela chránené ako umelecké diela.“

Zmluva WIPO o autorskom práve

- 4 Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO) prijala v Ženeve 20. decembra 1996 zmluvu WIPO o autorskom práve, ktorá bola schválená v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2000/278/ES zo 16. marca 2000 (Ú. v. ES L 89, 2000, s. 6; Mim. vyd. 11/033, s. 208) (ďalej len „zmluva WIPO o autorskom práve“).
- 5 Článok 1 ods. 4 zmluvy WIPO o autorskom práve s názvom „Vzťah k Bernskému dohovoru“ uvádza:

„Zmluvné strany budú dodržiavať články 1 až 21 a Dodatok (Prílohu) Bernského dohovoru.“

Právo Únie

Smernica 2001/29

- 6 Odôvodnenie 60 smernice 2001/29 stanovuje:

„Ochrana zabezpečená podľa tejto smernice platí bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne právne ustanovenia alebo právne ustanovenia spoločenstva v iných oblastiach, ako je priemyselné vlastníctvo...“

- 7 Články 2 až 4 tejto smernice, sú v uvedenom poradí nazvané „Právo rozmnožovania“, „Právo verejného prenosu diel a právo sprístupňovania predmetov ochrany verejnosti“ a „Právo šírenia“. Tieto ustanovenia ukladajú členským štátom, aby najmä zabezpečili výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať rozmnožovanie svojich diel [článok 2 písm. a)], výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať verejný prenos alebo sprístupňovanie verejnosti (článok 3 ods. 1), ako aj výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať ich šírenie (článok 4 ods. 1).
- 8 Článok 9 uvedenej smernice s názvom „Pokračovanie uplatňovania iných právnych ustanovení“ uvádza, že táto smernica sa nedotýka platnosti ustanovení týkajúcich sa iných oblastí. Viaceré jazykové verzie tohto článku vrátane nemeckej, anglickej, španielskej, francúzskej a talianskej verzie spresňujú, že tieto oblasti zahŕňajú patenty, ochranné známky, dizajny a úžitkové vzory. Portugalská verzia tohto článku odkazuje na oblasti patentov, ochranných známk a úžitkových vzorov bez toho, aby uvádzala oblasť dizajnov.

Smernica 98/71/ES

- 9 Odôvodnenie 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/71/ES z 13. októbra 1998 o právnej ochrane dizajnov (Ú. v. ES L 289, 1998, s. 28; Mim. vyd. 13/021, s. 120) stanovuje:

„Keďže pri absencii zosúladených právnych predpisov o autorskom práve je dôležité ustanoviť princíp kumulácie ochrany podľa osobitného zákona na ochranu zapísaných dizajnov a podľa zákona o autorskom práve, nechávajúc pritom členským štátom voľnosť na stanovenie rozsahu ochrany autorského práva a podmienok, na základe ktorých sa takáto ochrana udeľuje“.

- 10 Článok 1 tejto smernice s názvom „Výklad pojmov“ v písmene a) spresňuje, že pojem „dizajn“ znamená „vonkajšiu úpravu celého výrobku alebo jeho časti, ktorá vyplýva najmä zo znakov, ako sú hlavne línie, obrysy, farby, tvar, štruktúra a/alebo materiály samotného výrobku a/alebo jeho zdobenie“.
- 11 Článok 17 uvedenej smernice s názvom „Vzťah k autorskému právu“ stanovuje:

„Dizajn chránený právom k dizajnu zapísanému v členskom štáte alebo pre členský štát v súlade s touto smernicou je tiež vhodný na ochranu [Na dizajn chránený právom k dizajnu zapísanému v členskom štáte alebo pre členský štát v súlade s touto smernicou sa tiež vzťahuje ochrana – *neoficiálny preklad*] podľa autorského práva tohto štátu, a to odo dňa, kedy bol dizajn vytvorený alebo akoukoľvek formou stanovený. Rozsah, v akom a podmienky, za ktorých sa takáto ochrana udeľuje, vrátane požadovaného stupňa pôvodnosti, určí každý členský štát.“

Nariadenie (ES) č. 6/2002

- 12 V odôvodnení 32 nariadenia Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch spoločenstva (Ú. v. ES L 3, 2002, s. 1; Mim. vyd. 13/027, s. 142) sa uvádza:

„V prípade neexistencie úplnej harmonizácie zákona o autorských právach je dôležité, aby sa stanovil princíp kumulovania ochrany podľa dizajnu spoločenstva a podľa zákona o autorských právach, pričom sa ponechá na členských štátoch, aby stanovili rozsah ochrany a podmienok, za ktorých sa takáto ochrana udelí.“

- 13 Článok 3 písm. a) tohto nariadenia definuje pojem „dizajn“ rovnako ako článok 1 písm. a) smernice 98/71.

- 14 Článok 96 uvereneného nariadenia s názvom „Vzťah k ostatným formám ochrany podľa vnútroštátnych právnych predpisov“ v odseku 2 stanovuje:

„Dizajn chránený dizajnom spoločenstva je tiež spôsobilý na ochranu podľa autorského práva členských štátov od dátumu, kedy sa dizajn vytvoril alebo zafixoval v akejkoľvek forme. Rozsah, do ktorého a podmienky, za ktorých sa takáto ochrana udeľuje, zahrňujúca stupeň požadovanej novosti, stanovuje jednotlivý členský štát.“

Portugalské právo

- 15 Článok 2 Código do Direito de Autor e dos Direitos Conexos (Zákonník autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom), nazvaný „Pôvodné diela“, obsahuje vo svojom odseku 1 najmä:

„Duševné výtvary z literárnej, vedeckej a umeleckej oblasti bez ohľadu na spôsob, formu vyjadrenia, kvalitu, spôsob prenosu a účel, zahŕňajú najmä:

...

- i) diela úžitkového umenia, priemyselné vzory a dizajny, ktoré predstavujú umeleckú tvorbu bez ohľadu na ochranu týkajúcu sa priemyselného vlastníctva;

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 16 Spoločnosti Cofemel a G-Star sú dve spoločnosti pôsobiace v odvetví vývoja, výroby a uvádzania na trh oblečenia.

- 17 Od 90. rokov G-Star používa ako majiteľka alebo na základe výhradných licenčných zmlúv ochranné známky G-STAR, G-STAR RAW, G-STAR DENIM RAW, GS-RAW, G-RAW a RAW. Odevy, ktoré sa pod týmito ochrannými známkami navrhujú, vyrábajú a uvádzajú na trh, tvorí najmä model džínsov nazývaný ARC, ako aj model bünd a tričiek nazývaný ROWDY.

- 18 Cofemel navrhuje, vyrába a uvádza na trh džínsy, bundy a tričká pod ochrannou známkou TIFFOSI.

- 19 Dňa 30. augusta 2013 G-Star podala na portugalský prvostupňový súd žalobu, ktorou sa domáhala, aby bola spoločnosti Cofemel uložená povinnosť skončiť porušovanie jej autorských práv a nekalosúťažné konanie voči nej, ako aj nahradiť škodu, ktorá jej tým vznikla, a v prípade nového porušenia, aby jej platila denné penále až do skončenia tohto porušenia. V rámci tejto žaloby G-Star predovšetkým

tvrdila, že niektoré modely džínsov, búnd a tričiek vyrábaných spoločnosťou Cofemel sú rovnaké ako jej modely ARC a ROWDY. G-Star tiež tvrdila, že tieto jej modely odevov sú pôvodnými duševnými výtvormi a že z tohto dôvodu ich možno kvalifikovať ako „diela“, ktoré požívajú ochranu podľa autorského práva.

- 20 Spoločnosť Cofemel sa bránila najmä tvrdením, že uvedené modely odevov nemožno kvalifikovať ako „diela“, ktoré by požívali takúto ochranu.
- 21 Prvostupňový súd, na ktorý sa G-Star obrátila, čiastočne vyhovel žalobe tejto spoločnosti a uložil spoločnosti Cofemel povinnosť, aby okrem iného skončila porušovanie autorských práv spoločnosti G-Star, aby jej zaplatila sumu zodpovedajúcu ušlému zisku z predaja oblečenia, ktoré bolo vyrobené v rozpore s týmito autorskými právami, a aby jej platila denné penále v prípade nového porušenia.
- 22 Cofemel podala odvolanie na Tribunal da Relação de Lisboa (Odvolací súd Lisabon, Portugalsko), ktorý potvrdil rozsudok vydaný v prvostupňovom konaní. Na podporu svojho rozhodnutia daný súd najprv konštatoval, že článok 2 ods. 1 písm. i) Zákonníka o autorských právach a právach súvisiacich s autorským právom treba s ohľadom na smernicu 2001/29, ako ju vykladá Súdny dvor v rozsudkoch zo 16. júla 2009, Infopaq International (C-5/08, EU:C:2009:465), a z 1. decembra 2011, Painer (C-145/10, EU:C:2011:798), chápať v tom zmysle, že ochranu podľa autorského práva požívajú diela úžitkového umenia, priemyselné vzory a dizajny pod podmienkou, že tieto diela sa vyznačujú vlastnou jedinečnosťou, to znamená, že predstavujú výsledok tvorivej duševnej činnosti ich autora, bez toho, aby sa vyžadoval osobitný stupeň estetickej alebo umeleckej hodnoty. Uvedený súd sa ďalej domnieval, že v prejednávanej veci modely oblečenia ARC a ROWDY spoločnosti G-Star predstavujú diela, ktoré požívajú ochranu podľa autorského práva. Napokon uviedol, že niektoré z odevov, ktoré vyrábala Cofemel, porušovali autorské práva spoločnosti G-Star.
- 23 Supremo Tribunal de Justiça (Najvyšší súd, Portugalsko), t. j. súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania a ktorý rozhoduje o odvolaní spoločnosti Cofemel, sa po prvé domnieva, že bolo preukázané, že modely odevov spoločnosti G-Star, o ktoré ide v rámci daného odvolania, boli navrhnuté buď návrhármi zamestnanými spoločnosťou G-Star alebo návrhármi konajúcimi v jej mene, ktorí jej následne zmluvne postúpili ich autorské práva. Po druhé podľa neho sú tieto modely odevov výsledkom návrhov a výrobných procesov, ktoré sú vo svete módy považované za inovatívne. Po tretie dané modely sa vyznačujú viacerými špecifickými prvkami (trojrozmerný tvar, spôsob zošitia jednotlivých častí, umiestnenie určitých prvkov atď.), ktoré boli čiastočne skopírované spoločnosťou Cofemel pri návrhu a výrobe oblečenia jej značky.
- 24 V druhom rade vnútroštátny súd uvádza, že článok 2 ods. 1 písm. i) Zákonníka o autorských právach a právach súvisiacich s autorským právom jasne zahŕňa diela úžitkového umenia, priemyselné vzory a dizajny do zoznamu diel, ktoré požívajú ochranu podľa autorského práva, avšak nespresňuje, aký stupeň pôvodnosti sa vyžaduje na to, aby tieto predmety boli kvalifikované ako diela tohto druhu. Tiež uvádza, že táto otázka, ktorá je ústrednou otázkou sporu medzi spoločnosťami G-Star a Cofemel, nie je podľa portugalskej judikatúry ani právnej náuky jednoznačná. Z tohto dôvodu sa tento súd pýta, či s prihliadnutím na výklad smernice 2001/29 uvedený Súdnym dvorom v rozsudkoch zo 16. júla 2009, Infopaq International (C-5/08, EU:C:2009:465), a z 1. decembra 2011, Painer (C-145/10, EU:C:2011:798), treba rozhodnúť, že ochranu zaručenú autorským právom požíva takéto dielo z rovnakého dôvodu ako akékoľvek literárne a umelecké dielo, a teda – pod podmienkou, že sa vyznačujú vlastnou jedinečnosťou – rozhodnúť v tom zmysle, že sú výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora, alebo či je možné podmieniť priznanie tejto ochrany existenciou osobitného stupňa estetickej alebo umeleckej hodnoty.

25 Za týchto okolností Supremo Tribunal de Justiça (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Odporuje výkladu článku 2 písm. a) smernice 2001/29, podanému Súdnym dvorom, vnútroštátna právna úprava – v prejednávanej veci článok 2 ods. 1 bod i) Zákonníka autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom – priznávajúca ochranu podľa autorského práva dielam úžitkového umenia, priemyselným vzorom a dizajnom, ktoré vytvárajú nad rámec sledovaného úžitkového cieľa vizuálny efekt, ktorý má z estetického hľadiska vlastný a badateľný charakter v tom zmysle, že jeho originalita je základným kritériom, ktorým sa riadi priznanie ochrany v oblasti autorských práv?
2. Odporuje výkladu článku 2 písm. a) smernice 2001/29 podanému Súdnym dvorom vnútroštátna právna úprava – v prejednávanej veci článok 2 ods. 1 bod i) Zákonníka autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom – priznávajúca ochranu podľa autorského práva dielam úžitkového umenia, priemyselným vzorom a dizajnom, ak si vzhľadom na mimoriadne náročné posúdenie, pokiaľ ide o ich umeleckú hodnotu, a vzhľadom na názory prevládajúce v kultúrnych a inštitucionálnych kruhoch, zaslúžia byť kvalifikované ako ‚umelecká tvorba‘ alebo ‚umelecké dielo‘?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej prejudiciálnej otázke

- 26 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 2 písm. a) smernice 2001/29 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava priznávala ochranu podľa autorského práva dizajnom, akými sú modely odevov vo veci samej, aj keď tieto dizajny vytvárajú nad rámec sledovaného úžitkového cieľa vizuálny efekt, ktorý má z estetického hľadiska vlastný a badateľný charakter.
- 27 Podľa článku 2 písm. a) smernice 2001/29 sú členské štáty povinné priznať autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať rozmnožovanie svojich diel.
- 28 Pojem „dielo“, na ktorý odkazuje toto ustanovenie, je uvedený aj v článku 3 ods. 1 a článku 4 ods. 1 smernice 2001/29, ktoré sa týkajú výlučných práv priznaných autorovi diela, pokiaľ ide o jeho verejný prenos a šírenie, ako aj v článkoch 5, 6 a 7 tejto smernice, z ktorých prvý sa týka výnimiek alebo obmedzení, ktorými možno tieto výlučné práva obmedziť, a druhý a tretí sa týkajú technických opatrení a opatrení na poskytnutie informácií zabezpečujúcich ochranu uvedených výlučných práv.
- 29 Pojem „dielo“ uvedený v týchto ustanoveniach predstavuje, ako to vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, autonómny pojem práva Únie, ktorý sa má vykladať a uplatňovať jednotne a ktorý predpokladá splnenie dvoch kumulatívnych podmienok. Na jednej strane z tohto pojmu vyplýva, že existuje pôvodný predmet v tom zmysle, že tento predmet je vlastným duševným výtvorom autora. Na druhej strane kvalifikácia ako „dielo“ je vyhradená prvkom, ktoré sú vyjadrením tohto výtvoru (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. júla 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, body 37 a 39, ako aj z 13. novembra 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, body 33 a 35 až 37, ako aj citovanú judikatúru).
- 30 Pokiaľ ide o prvú z týchto podmienok, podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora na to, aby sa predmet mohol považovať za pôvodný, je nevyhnutné a zároveň postačujúce, aby odrážal osobnosť jeho autora prejavom slobodných a tvorivých rozhodnutí tejto osoby (pozri v tomto zmysle rozsudky z 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, body 88, 89 a 94, ako aj zo 7. augusta 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, bod 14).

- 31 Naopak, ak je splnenie predmetu určené technickými požiadavkami, pravidlami alebo inými obmedzeniami, ktoré neponechali priestor pre výkon tvorivej voľnosti, tento predmet nemožno považovať za vykazujúci potrebnú originalitu nevyhnutnú na to, aby mohol predstavovať dielo (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. marca 2012, *Football Dataco* a i., C-604/10, EU:C:2012:115, bod 39 a citovanú judikatúru).
- 32 Pokiaľ ide o druhú podmienku uvedenú v bode 29 tohto rozsudku, Súdny dvor spresnil, že pojem „dielo“ uvedený v smernici 2001/29 nevyhnutne vyžaduje existenciu dostatočne presne a objektívne identifikovateľného predmetu ochrany (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. novembra 2018, *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, bod 40).
- 33 Na jednej strane totiž orgány poverené dohľadom nad ochranou výlučných práv, ktoré sú súčasťou autorského práva, musia mať možnosť jasne a presne rozpoznať takto chránený predmet. To isté platí pre tretie osoby, voči ktorým sa môže uplatňovať ochrana požadovaná autorom tohto predmetu. Na druhej strane potreba odstrániť z procesu identifikácie uvedeného predmetu akýkoľvek subjektívny prvok, ktorý by bol na úkor právnej istoty, predpokladá, že tento predmet je objektívne vyjadrený (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. novembra 2018, *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, bod 41).
- 34 Ako zdôraznil Súdny dvor, požiadavku potrebnej presnosti a objektívnosti nespĺňa identifikácia zakladajúca sa predovšetkým na pocitoch osoby – nevyhnutne subjektívnych –, ktorá je príjemcom dotknutého predmetu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. novembra 2018, *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, bod 42).
- 35 Pokiaľ predmet vykazuje vlastnosti pripomenuté v bodoch 30 a 32 tohto rozsudku, a teda predstavuje dielo, musí v tomto postavení požívať ochranu podľa autorského práva v súlade so smernicou 2001/29, pričom treba poznamenať, že rozsah tejto ochrany nezávisí od miery tvorivej voľnosti, ktorú mal jeho autor, a teda nie je nižší ako rozsah ochrany, ktorý požíva každé dielo spadajúce pod uvedenú smernicu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. decembra 2011, *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, body 97 až 99).
- 36 Vzhľadom na túto judikatúru si odpoveď na prvú otázku, ktorú položil vnútroštátny súd, v prvom rade vyžaduje určenie toho, či dizajny možno vo všeobecnosti kvalifikovať ako „diela“ v zmysle smernice 2001/29.
- 37 V tejto súvislosti treba na úvod uviesť, že podľa článku 17 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie je duševné vlastníctvo chránené.
- 38 Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že predmety, ktoré predstavujú duševné vlastníctvo, požívajú ochranu podľa práva Únie. Naproti tomu z toho nevyplýva, že by takéto predmety alebo druhy predmetov museli všetky požívať rovnakú ochranu.
- 39 Normotvorca Únie v tomto zmysle prijal rôzne akty sekundárneho práva, ktorých cieľom je zabezpečiť ochranu duševného vlastníctva, a najmä jednak diel chránených podľa autorského práva, ktoré sú predmetom smernice 2001/29, a jednak dizajnov patriacich do pôsobnosti buď smernice 98/71, ktorá sa vzťahuje na dizajny zapísané v členskom štáte alebo pre členský štát, alebo nariadenia č. 6/2002, uplatniteľného na dizajny chránené na úrovni Únie.
- 40 Keď normotvorca Únie postupoval takto, domnieval sa, že predmety chránené dizajnom nie sú v zásade porovnateľné s predmetmi, ktoré tvoria diela chránené smernicou 2001/29.
- 41 Tento legislatívny výber sa zdá byť v súlade s Bernským dohovorom, s článkami 1 až 21, pričom aj keď Únia nie je zmluvnou stranou tohto dohovoru, musí dané články dodržiavať v súlade s článkom 1 ods. 4 zmluvy WIPO o autorskom práve, ktorej je zmluvnou stranou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. novembra 2018, *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, bod 38 a citovaná judikatúra).

- 42 Článok 2 ods. 7 Bernského dohovoru totiž umožňuje zmluvným stranám, aby dizajnom priznávali osobitnú ochranu, ktorá je odlišná a ktorá sa prípadne vylučuje s ochranou, ktorú požívajú literárne a umelecké diela, na ktoré sa vzťahuje daný dohovor, ako aj stanovili podmienky tejto ochrany. Uvedené ustanovenie zároveň nevylučuje, že tieto dve ochrany sa môžu kumulovať.
- 43 V tejto súvislosti sa normotvorca Únie rozhodol pre systém, podľa ktorého ochrana vyhradená dizajnom a ochrana zaručená autorským právom sa vzájomne nevylučujú.
- 44 Pokiaľ totiž ide o dizajny, článok 17 smernice 98/71 vo svojej prvej vete stanovuje, že na dizajny, ktoré boli zapísané v súlade s touto smernicou v členskom štáte alebo pre členský štát, sa tiež vzťahuje ochrana priznaná právnymi predpismi o autorskom práve v členskom štáte, v ktorom alebo pre ktorý boli tieto dizajny zapísané, a to od dátumu, kedy sa dizajn vytvoril alebo zafixoval v akejkoľvek forme. Ten istý článok ďalej vo svojej druhej vete spresňuje, že rozsah a podmienky priznávania tejto ochrany autorským právom, vrátane požadovanej úrovne pôvodnosti, stanovuje každý členský štát. Pokiaľ ide o dizajny chránené na úrovni Únie, článok 96 ods. 2 nariadenia č. 6/2002 upravuje podobný právny systém ako systém vyplývajúci z článku 17 smernice 98/71.
- 45 Samotné tieto dve ustanovenia treba chápať vzhľadom na odôvodnenie 8 smernice 98/71 a odôvodnenie 32 nariadenia č. 6/2002, ktoré výslovne uvádzajú zásadu „kumulácie“ medzi jednak ochranou dizajnov a jednak ochranou podľa autorského práva.
- 46 Pokiaľ ide o autorské právo, z článku 9 smernice 2001/29, ktorý je nazvaný „Pokračovanie uplatňovania iných právnych ustanovení“ a ktorý sa má vykladať najmä s prihliadnutím na všetky jazykové verzie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. februára 2016, C & J Clark International a Puma, C-659/13 a C-34/14, EU:C:2016:74, bod 122 a citovanú judikatúru), ako aj v spojení s odôvodnením 60 tejto smernice, vyplýva, že uvedená smernica sa nedotýka vnútroštátnych ustanovení alebo ustanovení Únie v iných oblastiach, a najmä oblastí týkajúcich sa dizajnov.
- 47 Smernica 2001/29 teda zachováva v platnosti ustanovenia v oblasti dizajnov v ich súčasnom rozsahu, vrátane zásady „kumulácie“ uvedenej v bode 45 tohto rozsudku.
- 48 Vzhľadom na všetky tieto ustanovenia treba konštatovať, že dizajny možno kvalifikovať ako „diela“ v zmysle smernice 2001/29, ak spĺňajú dve požiadavky uvedené v bode 29 tohto rozsudku.
- 49 Za týchto podmienok treba v druhom rade preskúmať, či z hľadiska týchto požiadaviek možno kvalifikovať ako „diela“ také dizajny, akými sú modely odevov vo veci samej, ktoré vytvárajú nad rámec sledovaného účelového cieľa vizuálny efekt, ktorý má z estetického hľadiska vlastný a badateľný charakter, pričom treba poznamenať, že otázky tohto súdu sa týkajú toho, či takýto pôvodný estetický prvok predstavuje hlavné kritérium na priznanie ochrany podľa smernice 2001/29.
- 50 V tejto súvislosti treba najprv spresniť, že ochrana dizajnov na jednej strane a ochrana zabezpečená autorským právom na druhej strane sledujú zásadne rozdielne ciele a podliehajú odlišným právnym systémom. Ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 51 a 55 svojich návrhov, ochrana dizajnov má totiž chrániť predmety, ktoré, hoci sú nové a individualizované, majú úžitkovú povahu, a predpokladá sa, že sa budú priemyselne vyrábať. Okrem toho je táto ochrana určená, aby sa uplatňovala po obmedzenú dobu, ktorá však bude dostatočne dlhá pre návratnosť investícií potrebných na vývoj a výrobu týchto predmetov bez neprimeraného narušenia hospodárskej súťaže. Čo sa týka ochrany spojenej s autorským právom, ktorej trvanie je výrazne dlhšie, táto ochrana je vyhradená predmetom, ktoré si zaslúžia byť kvalifikované ako diela.
- 51 Z týchto dôvodov a ako uviedol aj generálny advokát v bode 52 svojich návrhov, dôsledkom priznania ochrany podľa autorského práva predmetu, ktorý je chránený ako dizajn, nemôže byť to, že budú ohrozené jednotlivé ciele a efektívnosť týchto dvoch druhov ochrany.

- 52 Z toho vyplýva, že hoci ochrana dizajnov a ochrana podľa autorského práva môžu byť podľa práva Únie poskytnuté kumulatívne tomu istému predmetu, táto kumulácia je možná len v určitých situáciách.
- 53 V tejto súvislosti treba na jednej strane uviesť, ako vyplýva zo zvyčajného zmyslu pojmu „estetický“, že estetický účinok, ktorý môže dizajn vyvolávať, je výsledkom nevyhnutne subjektívneho pocitu krásy pociťovaného každou osobou, ktorá sa na uvedený predmet pozerá. V dôsledku toho tento účinok subjektívnej povahy sám osebe neumožňuje dostatočne presne a objektívne charakterizovať existenciu identifikovateľného predmetu v zmysle judikatúry uvedenej v bodoch 32 až 34 tohto rozsudku.
- 54 Na druhej strane je nepochybne pravda, že dôvody estetickej povahy sú súčasťou tvorivej činnosti. Nič to však nemení na tom, že okolnosť, že dizajn vyvoláva estetický účinok, neumožňuje sama osebe určiť, či tento dizajn predstavuje duševný výtvor autora, ktorý je výrazom jeho slobodných a tvorivých rozhodnutí a odráža jeho osobnosť, a teda spĺňa požiadavku pôvodnosti uvedenú v bodoch 30 a 31 tohto rozsudku.
- 55 Z toho vyplýva, že okolnosť, že také dizajny, akými sú modely odevov vo veci samej, vytvárajú nad rámec svojho úžitkového cieľa vizuálny efekt, ktorý má z estetického hľadiska vlastný a badateľný charakter, nemôže odôvodniť kvalifikovanie takýchto dizajnov ako „diela“ v zmysle smernice 2001/29.
- 56 Vzhľadom na úvahy uvedené vyššie treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 2 písm. a) smernice 2001/29 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava priznávala ochranu podľa autorského práva dizajnom, akými sú modely odevov vo veci samej, aj keď tieto dizajny vytvárajú nad rámec sledovaného úžitkového cieľa vizuálny efekt, ktorý má z estetického hľadiska vlastný a badateľný charakter.

O druhej otázke

- 57 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné na túto otázku odpovedať.

O trovách

- 58 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava priznávala ochranu podľa autorského práva dizajnom, akými sú modely odevov vo veci samej, aj keď tieto dizajny vytvárajú nad rámec sledovaného úžitkového cieľa vizuálny efekt, ktorý má z estetického hľadiska vlastný a badateľný charakter.

Podpisy